

www.rpo.podkarpackie.pl

FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA PODKARPACIU

Skarbnica rodzimej przyrody. Fundusze Europejskie dla natury

W malowniczym podworskim parku, wśród pomników przyrody – 400- i 500-letnich dębów, potężnych lip szerokolistnych i wyniosłych jesionów powstało Centrum Dziedzictwa Przyrodniczego w Posadzie Zarszyńskiej w Gminie Zarszyn. Dzięki wsparciu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 nowoczesna technologia służy tu naturze.

Centrum Dziedzictwa Przyrodniczego powstało na bazie starej sali domu kultury - w budynku, w którym mieści się także remiza strażacka i prężnie działa koło gospodyń wiejskich. - Dzięki unijnej dotacji udało się wyremontować główną salę i kupić innowacyjny sprzęt służący podziwianiu przyrody - mówi wójt gminy Zarszyn Magdalena Gajewska.

Centrum powstało w październiku 2020 roku, ale już zaczyna tętnić życiem. - Kierownik Józef Kosiba to były leśnik, człowiek kochający przyrodę, pełen niebanalnych pomysłów. Razem z partnerem, nadleśnictwem Rymanów, zgromadził kolekcję kilkunastu spreparowanych zwierząt. To nasz najcenniejszy zakup ze środków unijnych. Na tle aranżacji imitującej las ryś, wilk, dzik czy królik wyglądają jak żywe. Pan Józef z pasją opowiada o ich zwyczajach - to nasze dziedzictwo przyrodnicze, które mamy na wyciągnięcie ręki. Gości zachwycają kolekcje motyli i owadów. Są tablice z informacjami o chronionych roślinach i podkarpackich drzewach, a wszystko prezentowane w sposób nowoczesny i z duchem czasu - uzupełnia pani wójt.

Blisko natury

Celem działalności centrum jest prowadzenie edukacji ekologicznej nie tylko dla lokalnej społeczności. Przyjeżdżają tu goście z Rzeszowa, Krakowa czy Warszawy. - Chcemy zaszczepić w młodych i starszych wiedzę przyrodniczą, która pozwoli chronić

Wartość projektu opiewa na kwotę ponad 800 tys. zł, z czego środki pozyskane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 to 590 tys. zł.

naturę. Czego uczymy? Nie śmiecić, nie wypalać traw, nie niszczyć, nie płoszyć zwierząt, sortować śmieci. Wykorzystujemy do tego interaktywne gry i zabawy. Piłka nożna z zagadkami historycznymi i przyrodniczymi, koło fortuny, rozpoznawanie gatunków drzew na podstawie kwiatów... Dzieciaki nie chcą od nas wychodzić - cieszy się kierownik centrum Józef Kosiba.

Nowoczesne urządzenia pozwalają przekazać ważne treści w sposób atrakcyjny. - Dajemy możliwość podglądania życia boćków poprzez kamery podłączone do gniazd. Jedna z par już w śniegu wysiadywała 5 jaj, kolejna wyzeku-

który wciąż szuka swej lubej. Cierpliwie śledzimy ich poczynania, a dzieciaki tym żyją. Budzimy w nich małych badaczy, którzy poprzez mikroskoppy odkrywają tajemnice roślin. Na interaktywnych tablicach oglądają filmy przyrodnicze, a 20 komputerów służy do prowadzenia ciekawych zajęć - wymienia kierownik.

Ochrona dziedzictwa

Siedziba centrum mieści się w malowniczym parku podworskim, w którym również odbywają się warsztaty. Podczas spaceru Ścieżką Dziedzictwa Przyrodniczo-Kulturowego, która za sprawą Fun-

duszy Europejskich została doposażona w tablice edukacyjne, rzeźby i elementy ścieżki zmysłów, wędrujący może zregenerować siły witalne. Na trasie znajdziemy lunety obserwacyjne i makietę odzwierciedlającą dawny dworek letniskowy na wyspie. Spotkamy tu kilkusetletnie dęby i 100-letni dereń jadalny owocujący do dziś. Nieopodal rozpościerają się stawy podworskie, pozwalające podglądać ptactwo wodne, a nawet orły bieliki. Na potrzeby wędrowek ornitologicznych centrum kupiło lornetki.

Niedawno w parku uczniowie Zespołu Szkół Leśnych z Leska zasadzili 60 cisów. - Poprzez takie inicjatywy chcemy chronić ojczystą przyrodę. Cis kiedyś rósł w polskich lasach, a potem został wyniszczony, ponieważ stanowił cenny materiał budowlany. W Dukli, Bukowicy, Baligródzie są ich rezerwy. Niech się odradza i u nas - mówi pan Kosiba.

Zarszyn stawia na rozwój

Aby promować swoją nową atrakcję turystyczną, gmina Zarszyn opracowuje plan wycieczki obejmującej Centrum Dziedzictwa Przyrodniczego w Posadzie Zarszyńskiej i Regionalne Centrum Pamięci Kardynała Karola Wojtyły w Pastwiskach, które otwarto w 40-lecie wyboru kardynała Wojtyły na papieża. - Chcemy zachęcić do odwiedzin kuracjuszy wypoczywających w uzdrowiskach Rymanów-Zdrój i Iwonicz-Zdrój - mówi wójt M. Gajewska.

- Planujemy rozwijać to miejsce, a w przyszłości sięgnąć po kolejną dotację z nowej perspektywy unijnej. Tym razem na termomodernizację budynku, panele fotowoltaiczne, ekologiczne utwardzenie alejki. Środki europejskie to dla nas wielka szansa i nieocenione wsparcie. Mamy obowiązek z tego korzystać - podkreśla.

Aleksandra Nowotryśka

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020